

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาและการใช้แนวปฏิบัติในการทำให้ปราศจากเชื้อ โดยวิธีนึ่งด้วยไอน้ำของผู้ปฏิบัติในศูนย์สุขภาพชุมชน

ผู้เขียน นางสาวกชพรรณ ใจคำ

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์จิตดาภรณ์	จิตรีเชื้อ	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. สุทัศน์หา	ยัมแย้ม	กรรมการ

บทคัดย่อ

ศูนย์สุขภาพชุมชนเป็นสถานบริการสุขภาพที่มีบริการมากขึ้นและอาจทำให้ผู้รับบริการเสี่ยงต่อการติดเชื้อได้ หากอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ไม่ปราศจากเชื้อ ดังนั้นการพัฒนาแนวปฏิบัติในการทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธีนึ่งด้วยไอน้ำจึงมีความจำเป็น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (developmental research) เพื่อพัฒนาและศึกษาผลของการใช้แนวปฏิบัติในการทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธีนึ่งด้วยไอน้ำในศูนย์สุขภาพชุมชน อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ระยะเวลาดำเนินการ 8 เดือน ตั้งแต่ เดือนกันยายน พ.ศ. 2550 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2551 การพัฒนาใช้กรอบการพัฒนาแนวปฏิบัติของศูนย์ความรู้เชิงประจักษ์ทางการพยาบาลและผดุงครรภ์ แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้เลือกแบบเจาะจง เป็นผู้ปฏิบัติในศูนย์สุขภาพชุมชน 10 คน จากศูนย์สุขภาพชุมชน 10 แห่ง แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองใช้แนวปฏิบัติ 4 คน จากศูนย์สุขภาพชุมชน 4 แห่ง และกลุ่มใช้แนวปฏิบัติจริง 6 คน จากศูนย์สุขภาพชุมชน 6 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แนวปฏิบัติในการทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธีนึ่งด้วยไอน้ำ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบประเมินความรู้ เรื่อง การทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธีนึ่งด้วยไอน้ำ แบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติการทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธีนึ่งด้วยไอน้ำ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แนวปฏิบัติในการทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธีนึ่งด้วยไอน้ำ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เปรียบเทียบความรู้ด้วยสถิติทดสอบจัดอันดับที่ของวิลคอกสัน และเปรียบเทียบสัดส่วนการปฏิบัติที่ถูกต้องด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า แนวปฏิบัติในการทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธีหนึ่งด้วยไอน้ำ ประกอบด้วย

- 1) การทำความสะอาดอุปกรณ์ทางการแพทย์
- 2) การเตรียมและการห่ออุปกรณ์ทางการแพทย์
- 3) การนำห่ออุปกรณ์เข้าเครื่องหนึ่งไอน้ำ
- 4) การทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธีหนึ่งด้วยไอน้ำ
- 5) การตรวจสอบประสิทธิภาพการทำให้ปราศจากเชื้อ และ
- 6) การจัดเก็บห่ออุปกรณ์ที่ปราศจากเชื้อ และ

ผลของการใช้แนวปฏิบัตินี้ พบว่า 1) ผู้ปฏิบัติในศูนย์สุขภาพชุมชนมีความรู้ เรื่องการทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธีหนึ่งด้วยไอน้ำเพิ่มขึ้นจากระยะก่อนใช้แนวปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) 2) ผู้ปฏิบัติในศูนย์สุขภาพชุมชนมีการปฏิบัติทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธีหนึ่งไอน้ำที่ถูกต้องเพิ่มขึ้นจากระยะก่อนใช้แนวปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติในศูนย์สุขภาพชุมชนยังมีความพึงพอใจต่อการใช้แนวปฏิบัติในการทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธีหนึ่งด้วยไอน้ำในระดับมากกว่าร้อยละ 100.00

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า แนวปฏิบัติในการทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธีหนึ่งด้วยไอน้ำสามารถนำไปปฏิบัติและใช้ได้จริงในศูนย์สุขภาพชุมชน ซึ่งอาจใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริการของศูนย์สุขภาพชุมชนในงานอื่นๆ ต่อไป

Thesis Title	Development and Implementation of Practice Guidelines for Steam Sterilization Among Workers in Primary Care Unit		
Author	Miss Koachapan Jaikam		
Degree	Master of Nursing Science (Infection Control Nursing)		
Thesis Advisory Committee	Associate Professor Jittaporn	Chittreecheur	Chairperson
	Associate Professor Dr. Susanha	Yimyam	Member

ABSTRACT

A primary care unit is a health care institution providing an increase in services and these may put the clients at risk of infection if the medical equipments are not sterile. Therefore, development of practice guidelines for steam sterilization among workers in primary care unit is necessary. This developmental research aimed to develop and evaluate the implementation of the practice guidelines for steam sterilization in Primary Care Units (PCUs) at Prop Phra district, Tak province. The implementation lasted 8 months from September 2007 to April 2008. The practice guidelines were developed in accordance with the framework of the Thailand Center for Evidence Based Nursing and Midwifery. The sample was selected using the purposive sampling method and included ten workers from 10 primary care units. Four workers in 4 PCUs tried out the practice guidelines and 6 in 6 PCUs implemented the guidelines in their practice. The research instruments included the Practice Guidelines for Steam Sterilization, the General Information Questionnaire, Knowledge Test Towards Steam Sterilization, Observation Record Sheet of Steam Sterilization, and Satisfaction Towards the Implementation of Practice Guidelines for Steam Sterilization. Data were analyzed with descriptive statistics, compare knowledge with Wilcoxon Signed-Rank test, and compare practices with Chi-square tests.

The research findings revealed that the practice guidelines for steam sterilization consisted of; 1) cleaning the medical equipment, 2) preparing and wrapping the medical equipment, 3) bringing wrapped equipment package to an autoclave, 4) sterilizing using steam, 5) examining the effectiveness of sterilization, and 6) keeping sterile equipment packaged. The outcomes of the implementation of the practice guidelines were; 1) workers in primary care unit had more knowledge towards steam sterilization than before implementation of the practice guidelines at a statistically significant level ($p < .05$). 2) Workers in primary care unit practiced more correctly in steam sterilization than before implementation of the practice guidelines at a statistically significant level ($p < .001$). In addition, the workers in primary care unit were satisfied with the implementation of practice guidelines for steam sterilization at the “high” level in 100 percent.

The findings showed that the practice guidelines for steam sterilization was feasible and practical to implement in the primary care unit, thus, it might be used as a guideline to develop and enhance the service quality of a primary care unit after implementation.